

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy órára	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pl. Itz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A reversalisták.

Nagybecskerek, január 12.

Az alábbi sorokat egy előkelő megyei politikusunk kezéből vettük, a kinek nagy versatilitásra valló tollából már ezeltől is igen sok helyes felfogásról és éles judiciumról tanuskodó cikkek látott napvilágot lapunk hasábjain:

Szomorú képet nyújt jelenleg törvényhozásunk.

Nekünk, midőn a béke áldásait élvezzük, sietnünk kell államunk consolidálására, sietnünk kell a nemzet jövőjének biztosítására, hogy elég erősek legyünk minden tekintetben és minden eventualitásra, és ha — mitől isten óvjon — jönne egy idő, midőn alkotmányunk, szabadságunk és nemzeti létünk bármely oldalról fenyegetetnének, képesek legyünk az ellentállásra, megvéhdessük a törvények által biztosított jogainkat, függetlenségünket.

A világ gyorsan halad a szellemi és az anyagi téren; minden állam iparkodik reformok által oly intézményeket létrehozni, miket a korszellem immár minden irányban megkövetel; — minden nemzet a tökéletességre törekszik, nem iszonyodik a legnagyobb anyagi áldozatoktól, hogy a művelt és gazdag államok sorába juthasson; mindenki megvan győződve, hogy a legcsekélyebb stagnálás vészhozó, és hogy minden elmulasztott alkalom, minden tétlenül töltött pillanat pótolhatatlan.

Végzetlen sora a reformoknak vár reánk, lázas sietséggel kell azokat létesítenünk, és erre a kormány és a parlament hivatvák.

Minden parlamentben van ellenzék, és ha nem volna, teremteni kellene azt, különben megszűnnék az ellenőrzés, és a jog és törvény helyébe lépne az önkény, végre pedig a zsarnokság. Ezt a veszélyt elhárítani, az állam törvényes fennállását biztosítani, a nemzet jogait minden irányban megvédeni, szóval a visszaéléseknek útját állani, az ellenzék hivatása, mely független legyen és bírjon annyi erkölcsi erővel, hogy a szerzett jogokat az elkobzás-

tól megmentse, és az ősi alkotmányt az utókor számára feltétlenül fenntartsa.

Miglen azonban az ellenzék nemes és hazafias feladata a most felsoroltakat megtenni; — addig tévesen fogja fel hivatását, ha minden tekintetben és irányban opponál, és pedig csak azért, mert ellenzéknek hívják, és mert nem egy uton jár a kormány, bár mindkettejük célja a hazá és a nemzet boldogságának elérése.

Ha az ellenzéki párt hazafiatlan, a magyar nemzetet gyűlölő és államunk tönkretetését célzó elemekből állana, megfogható lenne minden cselekvése, mely irányítva van a kormány intenciója és javaslata ellen, ha mindjárt be is látná, (sőt ily esetben még inkább) hogy a kormány az állam és a nemzet javát akarja.

De midőn az ellenzéki képviselők mindmegannyi tösgyökeres magyarok, kiknek édes hazánk bölcsője és majdan sirja is lesz, fel nem tehető, hogy a nemzet vitális kérdéseiben oly állást foglaljanak, mely a nemzet érdekeivel homlokegyenest ellenkezik és a vészhozó retrograd utra léphessenek csak azért, mert a kormány teszi a javaslatot.

Hiszen Irányi, a kit nem lehetett valószínű hazafiatlansággal vagy a magyar nemzet elleni gyűlölettel — a mig képviselő volt — haláláig követelte a vallás-szabadságot és az egyházpolitikai reformokat. Neki hiába szóltak volna az ultramontanok, hiába fenyegették volna bárhonnan és bármiként és bárki tette volna az indítványt az irányban; ő sziklaként állt volna a javaslat mellé, vitte volna azt győzelemre, a maga és pártja részéről.

Horribile dictu! Irányi pártjában találkozik ember, aki elhagyva a szabadelvű zászlót, a fekete sereghez szegődik és ne vetséges ürügy és kifogással élve, ellenzi azt, a mit egykori puritán jellemű vezére, amit minden józan magyar, minden nemzetét szerető polgár óhajt, vár és üdvöskének tart.

Ezen dissidenseket követik a fe-

ketek sereg zsoldosai, a reverzálisok.

Hogyan jajveszékeltünk, milyen lármát üttünk, ha egy-egy román izgató felüti a fejét és a magyar állam és nemzet ellen lázít.

Mily sérelmet találunk abban, ha egy budapesti rendőr, — jóhiszeműen eljárva hivatása teljesítésében — egy egyetemi polgárt, aki tüntet, félre tol.

Mint szidjuk a honvédelmi minisztert, hogy a csendőrök kardbojja feketesárga.

Most, midőn arról van szó, hogy a reversalistákat hová sorozzuk, gombaként nő a védelem.

Az egyik azt mondja: „becsületszó van adva a reversalista részéről, azt be kell váltania, ezt parancsolja a lovagiasság“.

A másik így okoskodik: „a választás előtt kijelentett program a képviselő által meg nem változtatható, a reversális pedig program, tehát az köti a képviselőt.“

Feltéve, de meg nem engedve, hogy ez állítások helyesek és hogy egyrészt a becsületszó, másrészt az elmondott program szolgálzsinórmértékül a képviselőnek, megfordítjuk a kérdést, hogy annak ellenkezőjét begyőzzük.

Ha valaki pénzért vásárolja a szavazatokat, és ha eteti és itatja a szavazó választókat, és ez bebizonyítható, — megsemmisítetik a választás.

Ha pedig egy jelölt reversálist ad a plébánosnak vagy a püspöknek, és őt, általa pedig a teljes című választókat megvásárolja, és az által mandátumot nyer, vajjon tiszta választás az? Vajjon van-e a papnak joga szolgáléktü jelöltet fogni, és őt a haza és a nemzet boldogsága árán képviselővé megválasztatni, a nélkül, hogy a választók zömének csak sejtelve is lenne arról, a mi a jelölt és a plébános között lejátszódott? vajjon tiszta választás e az?

És még is találkozik elég bátor ember, a ki a reversálisok jogos fenn-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

A béresné halálára.

Mit bánom én a királyok keservét,
Hol több a pompa, mint a fájdalom,
Mikor megúván a föld léha terhét,
Ott fekszik a gőg bús ravatalon?
De a koldusok igaz, mély siralma
Zokogásával áthat lelkemig...

Nincs pompa itt. Szegényes ravatalra
Fényt is csak egy-két viaszgyertya vet.
Néhány cseléd áll ott kűnn a „pitarba“;
Majd ők teszik a gyászkiíretet.
Előtűk áll a vén béres mogorván
Kérges kezére egy pár köny esik
És szakgatott jaj csuklik néha torkán,
— Mert a szegény béresnét temetik.

Kik a hű asszony szeméit lefogták,
Keresztre tették dolgos két kezét
És odaadták mellé olvasóját,
Hadd tartsa meg egyetlen ékszerét!
És hogy szegény, a zokogást „ne hallja“,
A mellékházban sirnak a kicsik,
S azzal csitítják: „Isten akarja
— Hogy a szegény béresnét temetik“.

Már kész is minden. Kűnn a téli ködbe
Régen várják a temető papot,
S a tanya népe csoporttá verődve,
Suttogva újit gyászt és bánatot,
Ma említik még — ám holnap ki bánja?
A jeltelen sirt hamar feledik,
S csak a négy gyermek lesz anyátlan árva
— Mert a szegény béresnét temetik.

Aztán, hogy elhal a pap halk imája,
S a végső utra ott vár egy szekér;
Még sűrűbb köd száll a csoport nyomára,
Mikorra a kis temetőbe ér;
Nincs fizetett gyász, harangok se kongnak,
De áthat a bu mélyen, lelkemig...
A béresháznál a kicsik zokognak
— Mert a szegény béresnét temetik.

Dr. Wodlaner Sándor.

A z a p a *)

Irta: Morgenstern Gusztáv.

Pénzügynök. Fialat grófok és bárók számára szerez pénzt. Hanem azok a töképenzesek furcsa emberek, óvatosak a végletekig; ha telekkönyvi kivonatot nem látnak, szóba sem állnak vele. Pedig ő igényeiben nagyon szerény. Ha már nem adnak pénzt, hát vesz ő gyémántokat is, vagy ötszáz palaczk pezsgőt, akár öt hektoliter konyakot, esetleg ötszáz vívezetési csövet, ócska lokomobilt, szóval más egyéb currens árut is. Nehéz üzlet, roppant nehéz. Pedig a gróf jó pénz: ha nagybátyja meghal, busásan fizeti majd vissza a kölcsönt; a bárónak megint egy gazdag nagynénje van, ki őt nagyon szereti, bátran kölcsönözhet neki. Egész titokban, köztünk maradjon: Singer, a cukorgyáros — ismeri!?! — ma megkérdezett, hogy mit tartok a báró felől? Maga ismeri a Singer Elvirát? azt a magas szokét, ki mindennap a Steinitz néval jegeskávázik a kioszkban? Na, már

*) Szerzőnek most megjelent „Füst“ című novellakötetéből.

hogy ne ismerné? Most érkezett vissza Helgolandból. Mit gondol, mennyi hozományt kaphat ez a leány? Legalább két milliót. Nem? Az öreg Singernek legalább is tíz milliója van. Mit: tíz? legalább is husz...

A mig azt a proviziót megkeresi az ember!

Az ügynöknek három leánya van. Vilma, Boriska és Adelheid. Nem a legszebbek, hanem annál jobban vannak nevelve. S aztán tehetség, mintakép mind a három.

Vilma fest. Ezt aztán meg kell nézni. Fügönyökre fest napraforgót, meg madárfészket. Egy gazdag nagynénje számára. Fekete bársonyruhát kap majd érte. Három év óta dolgozik már ezen a függönyön. S mennyi pénzbe kerül ez! A szövet méregdrága, a festék még drágább s a munka rémítő lassan halad előre. Legalább háromszáz méter szövetet és száz doboz festéket nyelt el ez a függöny. De hisz ez természetes. A mig ilyesvalami sikerül. A festéket nem lehet lemosni a szövetről s ha valamit elpaczkáz, új szövetet kell venni. Roppant fárasztó munka. Hanem aztán a napraforgó, meg a madárfészkek oly természetesen van festve, hogy na! Utána akar kapni az ember, oly természetes. Ezért a leányért megtettem mindent. Hanem megvan benne a köszönet. Jövője biztosítva van.

Boriska énekel. Koloratur. Hallott már egy kanarit énekelni, de egy harzit? Akár Boriska. Azok a trillák, az a lány olvadékonyság! Multkor, mikor az énekórán volt, lelkendezve szaladt be a tanár felesége a konyhából, odaállt az ajtóba: „Mit keres Bianchi a férjemnél?“ kérdé magától. Azt hitte, hogy Bianchi énekel. Tanára

állása mellett tör lándzsát, a ki abban sem lélekvásárlást, sem a haza és a nemzet ellen elkövetett bűnt nem lát, sőt azt vitatja: hogy egy becsületes reversálistának lovagias kötelessége betartani azt, a mit a reversálistában ígért.

Praescindálunk attól: vajjon hazafias cselekedetek közé sorozható a papok azon eljárása, hogy oly reversálist követeltek, és ki is csikartak, egy-egy gyáva jelöltől, a mely reversálistok nyilvánvalóan a haza jövője, a nemzet haladása, a közvélemény, sőt a legmagasabb elhatározás ellen irányítvák; — eltekintünk pedig attól azért, mert tapasztaljuk: hogy az ultramontanok nem respektálják azt a szent elvet: „salus reipublicae suprema lex esto“, nem gondolnak sem a korszellemmel, mely csorbát ejt az általuk eddig bitorolt jogokban; sem a haza jövőjével és a nemzet haladásával, melylyel magukat azonosítani nem képesek; sem a közvéleménnyel, melyet a vallás örve alatt meghamisítani törekcsenek, sem a legmagasabb elhatározással, melyet gyávagságukban megtámadni nem merészelnék, de azzal szemben felállítják a szentséget, és a dogmákra appellálva, nem iszonyodnak elválasztani az uralkodó szívet a nemzetétől, hogy a zavarosban halászassanak.

De midőn eltekintünk a papok cselekedetétől, lehetetlen nem foglalkoznunk a reversálistákkal és azok jellemével, hazafiságával és minősítésével.

Részünkről, — bár minden választó lehet képviselő, megkülönböztetjük a csókat a galambtól.

Magyarország — hála az égnek, — bővelkedik oly emberekben, a kikben megvan az ész, a tudományos műveltség, a szakavatottság, a jellem, a hazafiság és a nemzet irányában önzetlen hű szeretet; nem kell tehát kétségbe esnünk a képviselő választások alkalmával, válogathatunk a jelöltekben és találunk elég olyant, a ki úgy érez mint mi, és a ki képes bennünket a parlamentben képviselve kívánalmainkat felhozni, azoknak érvényt szerezni és érdekünkben a javunkra törvényt alkotni.

Csak hogy fájdalom, vannak köztünk olyanok, a kiknek a szerénység nem kenyerük és csak a hiúságnak tömjénezve, minden áron képviselő akarnak lenni, — nem bírálván meg emagukat, vajjon alkalmasak-e arra a magas állásra?

Az ilyen üres fejű, hű emberek oda sorakoznak, a hol a cél szentesíti az eszközt, és hogy képviselővé megválasztassanak, nem válogatás az eszközökben, házalnak, koldulnak és utoljára eladva lelküket, férfias büszkeségüket (ha

valami nagyszerű. Rendszere páratlan. Nem olyan mint a többi. Boriskának is volt legalább tíz tanárja, míg végre az igazira akadunk. Előbbi tanárai megölték volna leányom hangját, ha az nem lett volna oly erős. Arról andungja sincs magának, hogy tanít az az ember. Ujjal a szájban kell énekelni, hogy nyelve csatorna alakú legyen. Ez által a piáno finomabb lesz. Piánója mint a csalogányé. Persze, három forintba kerül az énekóra. De mit tesz az? Két év múlva színházhoz megy. Gazdag grófné is lehet belőle. Ha nem, hát zsebre vágja azt a tíz-huszezer forint gázsit és fertig. Szükséködni nem fog soha. Jövője biztosítva van.

No és Adelheid! Arra vagyok legbüszkébb. Zseni! Verseket csinál, költeményeket. Petőfi női kiadásban. Ha elszavalja magának „Az örült“ költeményét, sirni fog mint a gyerek. Olyanféle képen megy: „Megkorbácsollak, ronda világ, szivem keserű, mint a hiéna“. Elküldte az újságoknak. Mindnyájan elismerték kiváló tehetségét; Petőfi emlékeztet, mondták. Jövője biztosítva van. Tudja miképpen? Tárcaikat fog irni. Ilyenek után az újságok csak úgy kapkodnak. Havi ötszáz forint legkevesebb. Most Zürichbe akar menni, filozofia doktorának készülni. Nem tartom vissza, vétek volna. Jövője biztosítva van...

És ekképen fogy el ennek az ügynöknek minden pénze. Hanem ő nem bánja, mert a leányok jövője biztosítva van.

van) és egyéb földi boldogságukat a plébánosoknak, reversálist irnak alá és büszkén felmennek abba a házba, abba a szentélybe, a hol a haza legjobbjai tanácsot ülnek és lesznek törvényhozók.

Tagadjuk, hogy a reversálistának van politikai jelleme, mert ha lenne, nem adott volna reversálist, és nem kötötte volna le gyáván férfi becsületét ott, a hol azt töle követelni feljogosítva nem volt senki, és ha valaki illetéktelenül követelte is azt tőle, határozott visszautasítással kellett volna válaszolnia.

Az emberekben, — a kocsistól kezdve fel a legmagasabb polczig, — jogosan megköveteljük a jellemet, és ha az mindenütt hiányzik, megbomlik a világ és beáll az anarkizmus, mely előtt semmi sem szent.

Ha kocsisom, mielőtt hozzám beállt, egy gonosz embernek reversálist ad, hogy engem kocsizás közben felfordít és nyakamat töreti;

Ha egy pénztárnok, mielőtt egy bankárnak kincseit kezelése alá veszi, reversálist ad valakinek, hogy a bankár pénzét elsikkasztja és odább áll vele;

Ha egy bíró, midőn székébe ülendő volt, reversálist ad egy uszorásnak, hogy a törvényt úgy fogja csavarni és magyarázni, miszerint a szegény nép utolsó fillért is ítéletileg elviszi;

Ha egy szolgabíró, alispán, vagy bármelyik megyei tisztviselő reversálist állít ki némely jó kortes választójának és őt arról biztosítja, hogy mindég és minden körülmények közt igazat ad neki;

És ha a most elősorolt reversálistok jogosak, törvényesek és jellemesek, sőt a becsületnek megfelelőek; — akkor megszűnik minden okoskodás, akkor tág kaput nyitunk a hazugság, csalás és becsületlenségnek, és ezeknek zsoldjába állva anarkistákká válunk.

Szerintünk azon jelöltek, a ki a reversálist aláírta és annak árán bejutott a parlamentbe, nem volt politikai jelleme, — mert annak meggyilkolására (egyházpolitikai javaslat) vállalkozott, a mi akkor, midőn ő jelöltnék fellépett, embrió volt, tehát nem is tudhatta: milyen képe lesz ha a világra jő; — annál kevésbé birt tehát helyes ítéletet mondani az embrió felett és őt halálra marasztalva, már a priori beváltani a reversálistában adott szavát.

A kinek nincsen politikai jelleme, annak nincsen a parlamentben létjoga, és a ki lelke eladása által jutott a törvényhozó testületbe, annál nem lehet, nem szabad feltételezni meggyőződést, a ki pedig nem meggyőződése alapján, hanem a reversálist értelmében akar szavazni, annak szavazata nem bir erkölcsi súlylyal, az egy zsoldosnak obligát nyilatkozata, mely szegényére válik a magyar parlamentnek, és melylyel a megválasztatásánál működő korteseknek lett adósa.

Nincsen kétség, győzni fog az igazság, az ultramontanizmus megszégyenítve hátrálni lesz kénytelen a magyar törvényhozás elől, a nemzet akarata törvénynyé válland, ha valamennyi fekete képviselő és reversálista ellene szavaz is, — nem is azért szólaltunk fel, hogy a javaslat mellett korteskedjünk, hanem csak azért, hogy nyilvánvalóvá tegyük véleményünket és meggyőződésünket a nemzet ellenivel szemben.

—y.

Magyar udvartartás. Tegnap tette le ő felsége kezébe az esküt a nagyszabeni új ág. hitv. evang. püspök. Ez az első eset az ismeretes legfelsőbb elhatározás óta, hogy a Hofburgban magyar méltóság eskütételének közjogi aktusa kizárólag magyar funkcionáriusok jelenlétében történt meg. Jelen volt Csáky Albin gróf — miként hasonló esetekben máskor is jelen volt — mint vallás- és közoktatásügyi miniszter, mellette azonban Orczy Béla báró szerepelt, mint magyar főkamrás. Az eskümintát Vértessy osztálytanácsos, az ő felsége személye körüli miniszteriumban, olvasta fel.

HIREK.

— Szerbek ujéve. Holnap, a katolikus ujesztendő után tizenharmadnapra köszönt be a szerb ujesztendő. Nem akarunk ezuttal vérmes kilátások enuncziálásába bocsátkozni a remélhető szép időt illetőleg, habár a mai napos, derült idő erre némiképpen feljogosíthatna bennünket. Az időjárásnak éppen a közelmúlt szerb karácsony első napján hóviharra fordultán okulva tartózkodunk tehát a problematikus értékű időjárásjelölésektől és egyedül arra szorítkozunk, hogy szerb polgártársainknak boldog újévet kívánjunk.

— Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Geiger Manó nagybecskereki kir. törvényszéki segédtelevkönyvvezetőt a marcalii kir. járásbírószághoz televkönyvvezetővé nevezte ki.

— Nagybecskerek egzsége. Dr. Haidegger Lajos városi orvos havi jelentése szerint városunk közegzségi állapota az elmúlt hónapban a novemberihez viszonyítva általában kedvezőtlenebb volt, amennyiben az általános betegedés és halálozás, valamint a hevenyragályos megbetegedések száma nagyobb volt. A difteritizjárvány nagyobb mérvet öltött és 19 áldozatot követelt. A hasi hagymáz, mely november hónapban szörványosan fellépett, két áldozatot követelt. A hó utolsó napjaiban pedig a járványos hurut (influenza) lépett fel nagyobb mérvben. A jelentésből még a következő adatokat közöljük: Városunk lakosságának száma 22.212. Élve született 62. Meghalt 72, és pedig 7 éven alóli 41, 7 éven felüli 31, a következő betegségekben: I. Hevenyragályos betegségek: Kanyaró 1, ronsoló toroklob 19, hasihagymáz 2, orbáncz 1. A hevenyragályzó kórok közül járványos jellegű volt a ronsoló toroklob (difteritiz). II. Egyéb betegségek: Agykérlob 1, rángások 4, szervi szivbaj 3, tüdőlob 2, hörghurut és lob 4, tüdőgümő és sorvadás 6, bélhurut és lob 7, gyomor-rák 1, méhrák 1, veselob 1, görvélykór 1, valeszületett gyengeség és alkathiba 10, aggkór 8.

— A muzslyai iskola. A muzslyai iskola gondnoksága tegnap délután a polgármesteri irodában tartotta Krastics polgármester elnökele alatt alakuló ülését. A gondnoksági tagok közül jelen voltak Reitter Oszkár, Knyaskó Lajos, dr. Brájer Lajos és Gruis sz tanító mint jegyző. Miután elnök a gondnokságot megalakultnak jelentette ki, tárgyalás alá került az ez idei költségvetés, melyből a következő adatokat emeljük ki. A muzslyai telepen van összesen 495 tanköteles, minthogy azonban az állam ismételt felszólítás daczára az iskolák kellő berendezéséről mindeddig nem gondoskodott, az iskolát csak 220 növendék látogatja. Ezek után előirányoztatik tandíj czimén 100 frt, beiratási díj czimén 50 frt, büntetési pénzekből várható 5 frt, összes bevétel 595 frt. A szükséglet a következő tételekből áll: Igazgató-tanító fizetése 450 frt, 2 rendes tanító fizetése 800, tan- és írószerek költségeit a tantestület fogja megállapítani, könyvtár gyarapítására 100 frt, irodaszükséglet 25, fűtés 200 frt, iskolák tisztántartása 100 frt, helyreállítások 25 frt, vegyes szükséglet 60 frt. — Iskola gondnoknak megválasztott Reitter Oszkár. Az ülés esti 1/6 órakor ért véget.

— Eljegyzés. Pokorny Adolf, nagyszentmiklósi uradalmi tisztviselő eljegyezte Berger Matild kisasszonyt Temesvárról. Esküvőjük e hónap 26 án megy végbe a temesvár-belvárosi plébánia templomban.

— Vasuti ülés. A torontáli h. é. vasutak igazgatósága mult hónapi ülésében a januári igazgatósági ülést e hó 15 ére tűzte ki. Mint illetékes helyről értesülünk, ezen ülés elmarad a január havában tárgy hiány miatt egyáltalán nem fog az igazgatóság ülést tartani.

— Hamis hír. Aporka Eszti, a nagyváradai esunya botrány által hirhedtté vált színésznő Aradon van testvére látogatására, amiből az a mendemonda keletkezett, hogy fel fog lépni az aradi színpadon. Leszka y szinigazgató sietett a szállongó híreket megczáfolni és az „Alföld“-höz intézett levelében erélyes hangon tiltakozik az ellen a feltevés ellen, mintha ő Aporka Eszti fel akarta volna léptetni a színpadra, melyből folyamodott volna a színészegyesülethez, vegyék vissza annak kötelékébe.

— „A Dél Torontálme gyében.“ A „D. K.“ borzalmas cikket irat magának ily czim alatt Nagybecskerekéről. El van abban mondva, hogy egy postakocsi megfagyott, a másik utját tévesztette, a harmadikat pedig félig megfagyva találták. A vonatok 6—8 órai késéssel érkeznek, a vonatok a pusztaságban rekednek s az utasok majd megfagynak, míg megjön a mentő gép. Végül pedig arról panaszkodik a levelező, hogy

a vetések takaró nélkül maradtak annyira, hogy a buza fent lóg és csak a gyökere van valamennyire a földben. A t. kolléga ne vegye rossz néven, de ebből az érdekes téli képből alig igaz valami. A félig és egészen megfagyott postakocsisokról illetékes helyen mit sem tudnak, pedig még a postakocsisok sem szoktak a mai korban a nyilvánosság mellőzésével megfagyni. A vonatokat egyetlen egyszer érkeztek be 6—8 órai késéssel, mikor az a rengeteg kegyetlen bóra dühöngött, amint azt mi is közöltük olvasóinkkal néhány nap előtt. De miért generalizálják ezt az esetet? A pusztaságban megrekedt vonatokról szintén nem sikerült megtudni semmit. Az effélék tárczában pompásan festenek, de a hirrovtatban hamar rámondják, hogy — tévedés. Ami végül az utolsó s a gazdaközönségre bizonyára nagyon leverően ható hírt illeti, hogy „a buza fent lóg“, hát meg lehet, hogy a volt határörvidéken egyes helyeken így van, mert homokos a föld, de a megye többi részén — ezt gazdaemberek szájából hallottuk — éppen nincs semmi baj, mert a föld nedvesen fagyott meg s így a szél nem igen lehetett ártalmára. Ennyi válaszzsal tartoztunk a téli kacsának.

— **Polgári házasság és — parkklub.** Br. Atzél Beláról a fővárosban érdekes pletyka kering. Eszerint azt hitte ugyanis, hogy az által, ha a kormánypartból kilép és a házassági javaslat ellen agít, — megnyeri a magnásokat a maga részére. De nem így van. A Nemzeti Kaszinó roppant megvan elégedve a magyar udvartartással s eddig elfoglalt álláspontjukat a polgári házasság ellen — megváltoztatták. Atzél Béla — mondja a hangos pletyka — roppant rücskös a dolgot s meg akar válni a politikai élettől, hogy működését teljesen annak a parkklubnak szentelje, melyet a városligetben alapított, s melynek költségeit — 10,000 forint — a magyar leszámoló és pénzváltóbank utján most fizette ki.

— **Nagykikinda és a kath. nagygyűlés.** A nagykikindai római katolikus egyháztanács a f. évi jan. hó 16-án Budapesten tartandó kath. nagygyűlésen való képviseléstése céljából elhatározta, hogy a nagygyűlésre dr. Ébner Alajos főesperes-plébános vezetése alatt küldött séget meneszt, melynek tagjaiul Kikindai Ferenc, Kasztory János, Naszady József, Ujházy László, Rom József, dr. Kikindai Győző és Löw Sándor hitközségi tagokat választotta meg.

— **Lövés a piacon.** Nagy Szt. Miklós, mint levelezőnk írja, a minap a heti piacon nagy riadalmat okozott két sárafalvi oláh veredése. Rinoyos Iszák összerperelt Matyei Paszkival a kocsmában. A kocsmáros a dulakodókat kizavarta az utcára, a hol Rinoyos a kocsirol egy puskát vett elő s azzal a népes piacon utána iramodott Matyeinek, kit nyakszirten lött. Matyei súlyosan megsérült.

— **Sikkasztó végrehajtó.** Basahidról jelentik, hogy Joannovics Nika (fekete) ottani községi végrehajtó, mintegy 400 ft adóhátralékosoktól behajtott adót és illetéket, melyet a községi pénztárba kellett volna beszállítani, elsikkasztott, azonkívül, hogy üzemleinek nyomára ne jöhessenek, a B. tabellát is meghamisította, olyképen, hogy egyes tételeket kivakarva, kisebb adóösszeget irt be.

— **A temesvári város háza ingadozik.** A „D. K.“-ben olvassuk: Denique mindinkább rájönnek, hogy a város háza épülete is ki van téve a roskatagságnak. Hiába toldják földjék, nem marad más hátra, mint lerombolni és újat építeni. Különösen az épület jobb oldalán, hol az árvaszék van elhelyezve, észlelnék naponta repedéseket, sőt hasadásokat, úgy, hogy ma már meg kellett támasztani a falakat. Ma délután az építési bizottság Reiber Henri főmérnök vezetése alatt alapos vizsgálat alá veszi az egész épületet és a kellő óvintézkedésekről gondoskodik.

— **A túlzott bál mérlege.** A városi színházban minap lezajlott álarozos-bál nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is sikerült, amennyiben a nagybecskereki önkéntes túlzott együletének pénztára egész csinos összeggel gyarapodott: 476 ft bevétellel szemben 225 ft 92 kr. kiadás mutatkozott s így a tiszta jövedelem 250 ft 8 kr. Ennek a fényes eredménynek eléréséhez az egyület részéről vett kimutatás szerint felülfizetésekkel a következő nemesszivű adakozók járultak, a kiknek az egyesület e helyütt nyilvánosan halás köszönetét fejezi ki:

Rónay Jenő szül. Patyanszky Olga ö méltósága 20 ft, Dungserszky László ur 10 ft. ngs. Daniel László ur 6 ft, ifj. Rózsa Ferenc

ur 6 ft, ifj. dr. Demkó Pál, Nagybecskereki takarékpénztár, Torontálmegyei takaré- és hitelbank, Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet részvény-társaság, Francz J. L., Weisz Izidor 5—5 ft, N. N. 4 ft. Reitter Oszkár, Fornszek Béla, Moczkovcsák Dezső, Nagybecskereki Népbank, dr. Orsó Mátás, Kellner József egyenként 3—3 ft. Dr. Mihálovics Ödön, Haidegger Ödön, dr. Várady Imre, Herzer Károly, Engel Sámuel, Napholcz Ágoston, Kovách Ágoston, Eliás Ferencz, Krsztits János, dr. Menczer Izidor, Annau Adám százados, Wingler Ferencz, Szavits János, Fein Fülöp, Stagelschmidt János, Huber Gusztáv, Kadelsburger Fülöp, Kovács Gedeon, Dujakovits Szultana, Oldal Antal, Bankovics Miklós, dr. Dellimanica Lajos, dr. Gyertyánffy Jenő, Grünbaum Vilmos, Sindellás Béla, Daun Gyula, Ekstein Vilmos, Delfel József, özv. Wichtner Vilma, Messnik Lipót, Lieber Henrik, Hantke őrnagy, dr. Gyogyevits Milos, Pleitz Fer. Pál czég, Hubert Emanuel, Hirtenstein, Mike Florián, Hie Mátás 2—2 ft, Kokits A. F. 1 ft 50 kr. Báró Feiitzsch Berthold, báró Hauser Károly, Menczer Lipót, Romkay Nándor, Hám Ignác, Partilla Géza, Bolesznyi Antal, Straubert J. százados, Serédy A. csendőrfőhadnagy, özv. Szavitsné, Eckstein Lajos, dr. Pollák Viktor, Rothmiller, Bauer Henrik, idb. Rózsa Ferencz, dr. Kis János, Weiterschán J., dr. Végh Lajos, Hajduska Jenő, Billitz János, Deutsch W., Eisenstädter és társai, Spiro Károly, Liptay István, Prandell Rezső, Boncz Antal, Ransperger, Simon Ferencz, Bieber Krisztin, Wierik Anna, Freund és fiai, Eckstein F. és fia, Zimmerer A., Szavits Sándor, Sebastian János, L. ssatz, Baaden H., Kéler Elek, Scheirich Pál, N. N., N. N., Lujanszky, Perger Nándor, Andel Károly, Helmbold Károly ékszerész, Baaden J. L., Klein János, Dujakovits János, Grünzweig H., Eberhardt Antal, Brankován Döme, Siernfeld Rudolf, N. N., Lukinits F., Schwarz János, Baaden Károly, Szuk Antal, idb. Zsiros Lajos, Kéler Kálmán, Jarmatzky Sándor, Klacsó Károly, Freischperger L., Szöllösy Kálmán, Kuss Erzsébet, Edenburg Katicza, Zelkievits, Szathmáry Kálmán, Temmer testvérek, Rott, Mayer Henrik, Deixner L., dr. Guttman, dr. Binder, Keszler Ferencz, dr. Kovács Iszó, dr. Haidegger Lajos, Szmaszenka Ernő, Vattay M., Jeszenszky Nándor, Jendricsek A. Mosch, Dobos János, Klein M., Lövinger, dr. Stassik, Mihajlovits Milán, Grün Simon, Schmidt Emilia, Pelzl Fer., Reisz N., ifj. Kéler György, Strausz Pál, Frank Vincze, Steinbach Antalné, Maugsch Albert, Vécsy István, Radojsits T., Szlavikorszky főhadnagy, Gotscher, Havlicsek Lőrincz, Praszak K., Szmeltana A., Konya Fer., Blum Sándor, Schillesz Laj., Berkes Lajos, Annau Ján., Csada Károly, Molnár Mihály, Kluye K., Groszmann Zs., Bakalovich A., Krumenacker J., Lusztig Julia, Kudity E., Tolveth Ottó, özv. Szavits Evelin, özv. Dienstlné, Mesznik R., Hadfi Döme, Schön és trsa, Kohn Mark, Eibenschütz G., N. N., Reisz M., dr. Holländer, Kimó Tamás, Guttman Th. R. 1—1 ft, egy hölgy 60 kr., Weisz Adon 60 kr., Panosch K., Reber F., Klementics F., Knopf Ist., Steyer Ist., özv. Kollarics Luiza, özv. Szalayné Vörös Ilona, Rosenfeld A., Bröder J., Reisz Sándor, Takács A., dr. Nónay, Csizsár József, Szlavik M., Müller József, ifj. Hirsch Jak., Szabó Albert, Krumenacker Ist., Broschko Ede, Vukovits, Benkőczy J., Roth D., Horváth, özv. Guttmanné, Petz A., Hauser, Konkoly J., Neumann S., N. N., Kovách Péter, Dold Ist., Prvanov K., Uditzky D., Ehrenfeld N., Ridinger F. 50—50 kr., Galandauer J., Plavsits J. 40—40 kr., Weisz 30 kr., Ruzsits, Kooz J., N. N., 20—20 kr.

— **Elhárított vasúti szerencsétlenség.** A szeged-valkányi vonalon a szőregi állomás körül két fu pajkossága a napokban kiszámíthatlan mérvű vasúti szerencsétlenséget okozhatott volna, ha egy pályáór ébersége jó eleve észre nem veszi szolgálatkötben a gyerekek üzemét. Stevin Száva es Stefanov Kristóf szőregi 13—14 éves pásztor fiuk ugyanis a pályatest körül legeltettek. Alkalmasint pajkosságból a vágányokból 13 darab sin-szeget kihustak és azzal megszökték. Görög András 327. számú pályáór vette észre a dolgot, a ki épen a pályatestet bejárta. Nemsokára a Temesvár felől jövő személyvonat robbant végig a vonalon. Az esetet az államvasut vonal felügyelősége jelentette a török-kanizsai kir. járásbírósnál, a hol majd a vizsgálat fogja kideríteni, nem gonosz szándék vezette-e a fiuk üzemét.

— **Végrendelkezés revolver mellett.** Mokrin községben, mint nekünk onnan írják, Popov Mladen fiatal szerb paraszt édes apját revolverrel akarta rákényszeríteni, hogy összes vagyonát irassa rá. Miután már egy ízben ilyen erőszakoskodással rábirta szülőit, hogy 15 lánzföldet átadtak neki, a mit azonban csakhamar elpazarolt, a szorongatott szülők feljelentették a közveszélyes fiatal embert a községnél. A csendőrség Popovot letartóztatta.

Táviratok.

A készülődő Pozsony.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják: József Ágost főherceg és Augusta hercegnő bevonulására itt már nagyban készülnek. Diadalmakat állítanak fel. A merre a hercegi pár bevonulását tartja, mindenütt lampionok lesznek. A polgármester üdvözlő beszédet mond.

Uj főrendiházi tagok.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Biztos forrásból nyert értesülés szerint az újabban kinevezendő főrendek névsora már a király elé van terjesztve. Kinevezésre vannak ajánlva: Kamermayer Károly, Budapest fő- és székváros polgármestere, Légrády Károly, a „Pesti Hírlap“ főszerkesztője, Horváth Boldizsár, az egykori igazságügyi miniszter és Mechwardt Sándor.

Még kettő.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szabadelvű pártból újabban Bornemisza Lajos országgyűlési képviselő lépett ki. Ma délelőtt pedig Ragályi Lajos országgyűlési képviselő tudatta br. Podmaniczky Frigyesselel, hogy a szabadelvű pártból az egyházpolitikai javaslatok miatt kilépett.

Cseh omladinisták Magyarországon.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ ered. távirata.) A prágai rendőrség több detektivet küldött Magyarországra ide szökött omladinisták kinyomozása végett, akik hir szerint Budapesten és Kassán rejtőzködnek. Mint az utóbbi helyről jelentik, a cseh detektivek ott le is tartóztattak egy omladinistát.

Szélhámós kéregető.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A rendőrségnél ma feljelentést tettek egy intelligens fiatal ember ellen, a ki József fhg. és Csávolszky Lajos hamisított aláírásaival ellátott ajánlólevelekkel akart a hercegprímástól pénzadományt kicsikarni. A szélhámós kérvényát Kohl Medard titkár vette át. A rendőrség keresi a szélhámóst.

A czár Varsóban.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pétervárról jelentik, hogy Sándor czár augusztus hónapban Varsóba megy, hogy jelen legyen a Varsó főterén építendő orosz orthodox templom alapkövének letételénél.

A „kedélyes“ Vaillant.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból érkezett telegrammok csodadolgokat beszélnek a halálraítélt bombamerénylő cinikus hidegvérűségéről. Ügyvédjével, aki a halálos ítélet kihirdetését valósággal megrendülve hallgatta végig, így kedélyeskedett:
— Ugyan mit szomorkodik ügyvéd ur! Ha önre néznek, azt kell hinni, hogy önt itélték halálra.

Szereimi tragédia.
Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A Lipót város egyik szállodájában egy Brünnből ideérkezett fiatal szerelmes pár öngyilkossági kísérletet követett el. Egy Petricsek nevű 23 éves technikus, kedvesével, egy 19 éves cselédleánnyal Becsbe jött, hogy megmérgezzék magukat, mivel a fiatal ember szülei vonakodtak házasságához beleegyezésüket adni. Mindkettőt önkívületi állapotban találták meg szobájukban. A leányt ellenmérleg alkalmazásával még életre lehetett kelteni, a technikus állapota azonban reménytelen. Mindkettőt beszállították az általános kórházba.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

H i r d e t é s e k.

Meghívás

a nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő egyletnek, szövetkezet korlátolt felelősséggel

Nagybecskereken 1894. évi január hó 28-án
délután 3 órakor a városház tanácstermében
megtartandó

VIII. rendes közgyűlésére.

T á r g y s o r o z a t:

1. Közgyűlési elnök választása. 2. A jegyző kinevezése az elnök által. 3. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása. 4. Az igazgatóság üzletjelentése és az 1893. évi zárszámadás előterjesztése s a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslat. 5. A felügyelő bizottság jelentése, az igazgatóságnak a felmentvény megadása iránt. 6. Az első általános tisztviselő egylet 1893. évi tevékenységének ismertetése. 7. Az igazgatóság és felügyelő bizottság kiegészítése.	8. A cégjegyzésre jogosított igazgatósági tagok megválasztása. 9. Az egyes tag által megszerezhető üzletrészek legmagasabb számának megállapítása. 10. A szövetkezet által felveendő kölcsönök legmagasabb összegének meghatározása. 11. Az engedélyezendő kölcsönök és előlegek kamatlábának meghatározása. 12. A beiratási és átíratási díjak rendezése. 13. A pénztári feleslegek mikénti kezelésének megállapítása.

Kelt Nagybecskereken, az igazgatóságnak 1894. évi január hó 7-én tartott üléséből.

Filipetz László,
titkár.

Klacsó Károly,
elnök.

Tartozik.	Mérleg-számla 1893. évi december hó 31-én.	Követel.	
Pénztári készlet	459.52	Üzletrész betétek	15229.99
Leltár számla	122.30	Tartalékalap számla	693.52
Előlegek és p.		Kölcsön a központi egylettől	6500.—
I. Üzletrész betétre.	2457.30	Kamatok e kölcsön után	146.25
II. Kezesség és biztosítékokra	20885.05	Előre felvett kamatok	30.27
	23342.35	Föl nem vett osztalékok	73.21
		<u>Nyereség . . . . .</u>	<u>1250.93</u>
	<u>23924.17</u>		<u>23924.17</u>

Tartozik.	Nyereség- és veszteség-számla 1894. január hó 1-én.	Követel.	
Adó és illetékek	45.30	Áthozat a múlt évről	96.84
Forgalmi napló kamatai	280.71	Kölcsönök utáni kamatok	1652.87
Kezelési költségek	347.33	Életbiztosítási pénzek	79.56
Leírás a leltárból	22.30	<u>A tartalékalap részére beszedett beiratási díjakk.</u>	<u>95.—</u>
Beiratási díjakk a tartalékalap részére	95.—		
Tiszta nyereség	1133.63		
A tiszta nyereség felosztása:			
I. 2% a központi általános alapnak	22.65		
II. A tartalékalap 5% kamatai	34.67		
III. " gyarapítására 5%	56.63		
IV. Osztalék 1893. évre 6%	806.16		
V. Maradvány	213.52		
	1133.63		
	<u>1924.27</u>		<u>1924.27</u>

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi január hó 1-én.

Rigó István,
igazg. tag.

Babitzky Lajos,
igazg. tag.

Klacsó Károly,
igazg. elnök.

Delfel Gáspár,
pénztárnok.

Bálint Géza,
könyvvezető.

Jelen nyereség- és veszteség-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és mellékkönyvekkel teljesen megegyezőnek, a törvényben és szabályokban meghatározott alak szerint készültnek találtuk.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi január hó 1-én.

Schwarz István,
felügy. biz. tag.

Braun Vilmos,
felügy. biz. elnök.

J. Sebasztián,
felügy. biz. alelnök.

(38—1.1)